

gospodje, ki niso več mastno plačani komisariji pri Trboveljski družbi, kot je gospod Prepeluh. V pravični ureditvi razmer med vsemi stanovi pa bo mir in zadovoljnost vseh, ker kmet hoče miru in pravice. —

Proti Hrvatoma.

Kmetijci v Sloveniji očitajo SLS, da je šla v vlado, ki je proti Hrvatoma. Zakaj bi naj bila sedanja vlada — proti-hrvatska, seveda ne povedo. SLS je pred leti, ko je bila vabljen, naj gre v vlado z radikali, to odklonila, češ, da brez Hrvatov ne gre v vlado. SLS je priborila Hrvatoma, posebno radičevcem veljavnost njihovih mandatov, ona jim je pripravila pot v Beograd, ona je žrtvovala dostikrat lastne interese ter se izpostavila za koristi Hrvaške. Ko pa je Radič prišel v vlado — kaj pa je on napravil za Slovenijo? Seveda za Pucljevce in njegove agente že, da jim je dal mastne službe, toda za Slovenijo ni storil ničesar. To ja, da je hotel Prekmurje odtrgati od Slovenije in ga priklopiti Hrvaški. To tudi, da je vsemogoče urade za Slovenijo centraliziral v Zagrebu, ter je hotel vso Slovenijo le kot del Hrvaške napraviti. Zaradi tega je postavil v Prekmurju pri zadnjih oblastnih volitvah posebno kandidatno listo proti Pucljevi slovenski. Tedaj je bil tudi Puclj sam proti Hrvatoma. Zdal jim je zopet hlapčuje. Ve pa naj, da naš kmet ne mara hlapčevati, ne Beogradu, ne Zagrebu, pač pa bo v Sloveniji odločeval on po svojih kmetijskih zastopnikih v obeh oblastnih skupščinah. —

Puceljeva železnica.

Pucelj pravi, da je vse njegova zasluga, da se bo gradila železnica iz Slovenije do morja. Pravi, da se SLS diči z njegovim pavovim perjem. Povdariti pa moramo, da če se že tako baha kakor pav, da perja nima več, da bi se mogel kdo z njim dičiti. »Kmetijski list« mu je že celega izčul. Je res nerodno, če se tako zgodi: Pucelj govori, SLS pa dela. Pa menda bo glavni le tisti, ki se je dela lotil. —

Sam Pucelj piše o veronauku.

Verjamemo, da je Pucelj težko, ko je sedanji minister dr. Kulovec zopet odredil, naj se na enoletni vinarski in sadjarski šoli zopet poučuje veronauk, katerega je preje on dal odpraviti. V »Kmetijskem listu« sam piše, da je laž, da bi se za časa njegovega ministirovanja odpravil veronauk na tej šoli. Ima pa gospod res kratek spomin. Zato danes še enkrat navajamo datume in številke:

Iz kmetijskega ministristva, kjer je ministroval g. Pucelj, je dne 17. avgusta 1926, št. 35.659-II, izšel odlok, s katerim se je ukinil veronauk na vseh šolah, kjer sploh odločuje kmetijsko ministristvo. To se je tudi povsod izvršilo. V Maribor, pa dotični odlok ni prišel. Ker ni prišel, nihče o njem ni izvedel in tako je dosednji katehet hodil še nadalje poučevati veronauk v mariborsko kmetijsko šolo (specialno vinarski in sadjarsko šolo). — Dne 16. nov. 1926, št. 48.799-II, pa je ministristvo sporočilo, da to ni v smislu prejšnjega odloka. Ker pa vodstvo šole odloka še sploh ni prejelo, se je z novim odlokom z dne 8. dec. 1926, št. 52.045-II, ponovno odredilo, da se mora prekiniti verouk, vsled česar je prenehalo poučevanje verouka.

To je eno. Potem pa vprašanje, zakaj se ni verouk takoj 1. februarja uvedel, ko je dr. Kulovec minister postal? Odgovorimo mu, da se je takoj vložila prošnja in ko je po uradni poti prišla v Beograd, jo je gospod minister takoj rešil, zato je prišla v dveh mesecih nazaj, če tudi rešitve takih zadev hodijo dolge mesece. —

In tretje je, da ni šlo ne prvič in ne drugič zaradi honorarja, ker je to vprašanje tudi zdaj ostalo nerešeno, in se je le načelno dovolilo zopet vpeljati veronauk na to šolo.

Ker »Kmetijski list« piše, da je Pucelj lepo opravil velikonočno spoved, mu zdaj le še svetujemo, naj se tudi poboljša in naj piše tako, kakor je res. —

Dr. Žerjav — izdajalec Slovenije.

Kaj takega pa je le dr. Žerjav mogel storiti. V svojih listih doma piše, da SLS ni ničesar za Slovenijo dosegla, v

Beogradu pa je v srbskem listu napisal članek, kjer je začel Srbe hujskati, naj vendar ne dajejo toliko pravic in olajšav Sloveniji. Dejal je, da je že izjemno stanje v Sloveniji, ker bo ta imela vse večje predprave, kot druge cele srbske pokrajine. Ne le, da je tako početje samo na sebi grdo in nepošteno, če govorijo tu tako v Beogradu pa drugače, je poleg tega še naravnost izdajalsko. Slovenija ne dobiva zdaj nikakih predprav, ampak le svoje pravice, kakor ji gredo. In če bo kedaj dobila, česar druge pokrajine ne bodo dobile, se naj pa pomisli, da je tudi plačevala, kakor druge pokrajine niso! To Žerjavovo početje pa naj si zapomnijo vsi tisti, ki so še zaupali SDS. — Izdajavec ne bo naš narod podpiral! —

Državna politika.

NOVA VLADA.

Dasi je prejšnja vlada vršila državne posle v najboljšem redu, pripravila in izglasovala proračun, ter se odločila, da bo šla na veliko delo gospodarskega in socialnega ozdravljenja, je vendar zopet prišlo do izpremembe. Ker je naše politično življenje v Beogradu kakor aprilsko vreme, zato se ne more takoj reči, od katere strani je priplaval veter, da je vlado strmoglavil proti volji predsednika Uzunoviča in brez vprašanja radikalnega kluba. Vmes je posegla močna roka, ki mora biti vsaj tako močna, kot je parlament, ker je vlada padla izven parlamenta. Nova vlada šteje 13 ministrov, 5 mest je ostalo nezasedenih, ker se je pričakovalo, da pojde SLS v vlado, kar pa se ni zgodilo. Listi pišejo, da se bo SLS še-le odločila, kako sodelovati v novi kombinaciji. Nova vlada ima sledeče člane: Velja Vukičević (radikal-Jovanovićev) ministriški predsednik, minister notranjih del in zastopnik ministra prosvete. Voja Marinković (demokrat-Davidovićev) minister zunanje politike, Bogdan Marković (radikal iz prejšnje vlade) finančni minister. Milan Srškić (radikal) minister pravde in zastopnik ministra vere. Krsta Kumanudi (demokrat-Davidovićev, beograjski župan) minister za šume in rube in zastopnik ministra za izenačenje zakonov. Dr. Ilija Šumenković, minister javnih del. Dr. Aleksander Mijović, minister socialne politike. Dr. Vlada Andrić, minister agrarne reforme in zastopnik ministristva zdravja. Dr. Mehmed Spaho (musliman-Davidovićev) minister trgovine in industrije. Svetozar Stanković, minister kmetijstva in zastopnik ministra pošte. Dr. Ninko Perić, minister brez posebnega delokroga. V tej vladi je 6 radikalov, 5 članov Demokratske zajednice (4 demokrati in en musliman) ter dva generala. Novi ministri so po zapri-segi takoj prevzeli posel.

Ali delovna ali volilna vlada? Dasi se splošno govori, da bo ta vlada izvedla nove volitve, je vendar to le govorjenje, ki ne bo odgovarjalo resnici. Demokrati in radikali sta prehuda konkurenta v Srbiji, kjer niso najbolj svobodne volitve, da bi skupaj izvajali vodstvo teh volitev. Gre gotovo za čisto kaj drugega.

Narodna skupščina odgojena do 1. avgusta. Takoj, ko je nova vlada prisegla, je kralj podpisal ukaz, da se Narodna skupščina skliče še le 1. avgusta t. l. Ta vlada sedaj, kot je sestavljena, nima večine v skupščini, zato seveda je morala seči po tem sredstvu samoderštva, drugače bi že 19. t. m., stara komaj 2 dni, padla. Že iz tega sledi, da sedanja vlada ni močna. Še bolj pa, ako vemo, da jo sestavljata dve popolnoma si nasprotujoči stranki v Srbiji. Ti dve stranki imata vsaka svoje uradništvo, kadar pride ena na vlado, mora drugo uradništvo iti in pride uradništvo te vladajoče stranke v urade. Kadar nastopi druga stranka, tedaj se zopet vse uradništvo menja. Zato je verjetno, da dolgo ta sloga Srbov iz bivše kraljevine ne bo držala, ako se vlada ne razširi na stranke iz prečasnih krajev. Ker pa smo prejeli o tem še le prva poročila, ko za Veliko noč niso listi izšli, bomo o tej izpremembi prihodnjič več poročali.

kri ter kletev, ravno to bi rad zaupal radovednim čitateljem »Slov. Gospodarja« v naslednjih vrstah.

Vstajenje pri Sv. Kati je začelo oznanjati že koj na veliko soboto popoldne gromenje topičev. Zagorci so med seboj naravnost tekmovali, kateri bo spustil to popoldne v zrak več smodnika.

Proti četrti uri so napolnili plac (trg) pred farno cerkvijo sv. Katarine otroci v res belo prepranih hodnih robačah, lepo snažno oblečeni fantje ter dekleta in seveda tudi odrasli seljaški narod z nami, radovednimi Stajerci vred. Malo pred peto uro so prinesli pred glavna cerkvena vrata štiri najbolj premožni ter ugledni Zagorci nebo. Če je še bila velika sobota tako solčno lepa, da se je kadil prah po kolovozih, zagorski nebone so imeli nove in na visoko zavahane hlače. Sam sem slišal na lastna ušesa, ko je zbral občinski pandur te štiri seljake, je rekel naj-vplivnejši med njimi:

»Podsucimo si gače, idemo neba nosit.« Po vojaško se je sklonila četvorica, zavihala prav na visoko hlače in hajdi v cerkev po nebo. Pred nebo se je razporedila 16 mož broječa katarinška banda (godba) na pleh ter boben, za nebo je čakal na gospoda plebana šolnik (Zagorci pravijo školnik) s peveci ter pevskami.

Izpred božjega groba se je oglasil gromoviti glas katarinškega starega gospoda plebana: Kralj nebesni ... Ministranti, bogzna koliko jih je bilo, so zazvončkali, školnik in pevski zbor je nadaljeval od gospoda plebana započeto velikonočno pesem, pod nebo se je prikazala monštranca. Pri pogledu na vstalega Zveličarja, so poklekli vsi Zagorci, se globoko poklonili, trkali na prsa in ponavljali za plebanom ter peveci: Kralj nebesni ...

Ko je bilo končano res ganljivo lepo počestčenje vstalega nebeškega Kralja, je udaril mustačasti muzikaš Stefek na veliki boben, banda je nastavila pihala, pleban ter školnik sta zaprla usta, Zagorci so vstali, banda je zavisrala prav poskočno, začela se je dolga — dolga procesija otrok, odrasle mladine, mož in žen navzdol po katarinškem placu.

Banda je odsvirala prvi komad, oglasila sta se takoj g. pleban ter školnik z novo kitico o alabi nebeškega

V DRUGIH DRŽAVAH.

Italija noče pogajanj s Jugoslavijo. Ker je Italija upala, da se je že pozabilo na njeno prvotno laž o pripravah Jugoslavije, je zdaj, ko bi se naj pogajanja začela, izjavila, da se ne bo pogajala, ker noče z Jugoslavijo gledati Albanije nobene razprave. Istočasno pa italijenski listi pišejo, da Jugoslavija in Francija pripravljata skupen nastop zoper Italijo. Upati pa je, da bo Italija tudi s tem načrtom propadla in da bo že dobila odgovor za vse te svoje laži.

Italijansko-ogrski dogovor je prav slabo vplival na Rumunijo, ki ima tudi dogovor z Italijo. Ta je zdaj napravila enak dogovor z Ogrsko zoper Rumunijo, kakor ga ima Rumunija zoper Ogrsko. Veliko poštenosti ni v takem početju, zato se je posebno na Rumunskem zelo ohladilo razpoloženje za Italijo. —

Na Rumunskem so se tudi drugače razmere že precej poglele, ker je kralju Ferdinandu bolezen toliko popustila, da se ni bati že zdaj najhujšega. Tudi zunanje politični položaj je zelo vplival na pomirjenje notranjopolitičnih sporov. —

Rusija in Jugoslavija se zblížujeta. To je za nas zelo veselo poročilo, ker vemo, da bo velika Rusija naša dobra zaslomba, ker nam Rusija nudi popolno pomoč zoper Italijo, da bo ta rogovilež Mussolini malo bolj miren. Dasi se za notranjopolitične razmere v Rusiji ne moremo zavzemati, je vendar želeli, da se to zblízanje med obema državama kar najbolj pospeši.

Dogodki na Kitajskem niso povsem jasni. Poročila si zelo nasprotujejo. Boj se vrši še vedno, in sicer huje kot do zdaj, med severno in kantonsko armado. Rusija je pripravljala pohod na Kitajsko. Enako so tudi druge države odposlale svoje ladje in zrakoplove, da jih imajo za vsak slučaj v bližini. Boj gotovo še ne bo kmalu končan.

Moderno preganjanje kristjanov se vrši v Ameriki, kjer se je osnovala posebna organizacija Ku-kluks-klan, katere po skrivnem mori kristjane in jih napada, ruši tudi cerkve itd. Ameriška vlada bo zato na zahtevo katoličanov začela to organizacijo kot zločinsko tolpo preganjati. —

Kaj je novega?

Sveti obred umivanja nog je izvršil prevzvišeni vladika lavantinski na letošnji veliki četrtki pri dvanajstih starčkih, katerih imena so: Janez Berglez 79 let star, Al. Deutscher 62, Janez Drevenšek 65, Stefan Feigl 65, Jurij Gorjup 73, Franc Gsellmann 60, Janez Karmel 74, Jakob Mahanec 88, Janez Pušnik 63, Jožef Šerbela 77, Jakob Škofič 76 in Matija Zmave 70. Skupna starost teh »apostolov« znaša 852 let.

Opasna vlomilska banda pod ključem. Maribor je že več mesecev vznemirjala tolpa vlomilcev, ki je izvršila zlasti po zimi več drznih vlomov. Vlomljeno je bilo dvakrat v tovarno čokolade »Mirim« v prostore elektro-tehnične tvrdke Sprager, najdržnejši pa so bili vloni v gostilne. Ni bilo skoro gostilne v mestu, ki bi je ne bili vlomilci obiskali. Policija je bila neprestano na delu, vendar so imeli vlomilci srečo in jim dolgo nihče ni mogel do živga. Končno pa jih je spravil v roke policije slučaj, s katerim niso računali. Nemalo zasluge ima pri tem novi policijski pes, ki ga ima mariborski policijski komisariat šele nekaj mesecev, pa se je sijajno obnesel že pri prvi preizkušnji. V gostilno v Strmi ulici je bil v noči od nedelje na ponedeljek izvršen vlom. Storilec se je pri tem obrezal na steklenih vratih v roko ter je močno krvavel. Policija je pripeljala takoj, ko je bila v ponedeljek na vse zgodaj o vlonu obveščena, na lice mesta psa, ki je šel za svedo sledjo ter vodil detektiva do neke samotne hiše, ležeče kakih 15 minut izven mesta. Hiša je bila obkoljena in prebivalci aretirani. V njih so dobili vlomilce, katere so že toliko mesecev zasledovali.

Kralja in od zadaj je molil goreče in na ves glas v skoraj nepregledni vrsti neprisiljeno verni hrvatski narod. Godba, petje, molitev, pritrkavanje zvonov — vse to je bilo kakor triletni ure velikonočno svečano in je ganilo vsakega, ki je gledal prvič razvoj res veličastne katarinške procesije.

Procesija se je pomikala navzdol po trgu in zavila nazaj proti cerkvi. Več nego moških je bilo pri vstajenju tudi na Hrvatskem žensk. Fantje in moške so lezli že navzgor po placu in nazaj proti cerkvi, dekleta in žene pa še le navzdol in tedaj je prišlo vsikdar do usodepolnega srečanja. Kakor hitro so prišli zagorski fantalini mimo deklet in žen, so potegnili iz žepov pistole, jih namerili ženskam pod noge, razleglo se je pokanje, temu je sledil krik prestrašenega ženskega spola, tu je odtrgalo enemu prst na roki, drugemu že dva, tretjemu je posmodil smodnik obraz, četrti je že bežal na vso sapo po placu proti občinskemu vodnjaku z okrvavljeno roko, molitev je nehala, istotako petje, čuti je bilo le še udarce velikega bobna, pleban se je tresel pod nebo od jeze in meste: Kralj nebesni ... je vrelo iz ogorčenih prs: Proklete gadine, magarci, da bi vam le potrgalo poleg prstov še glave! Pandur je rotli fantaline, jim grozil, a vse zaman, ker sam se jih ni upal lotiti, saj jih je bilo na stotine. Še pred minutami tako slovesno pobožna procesija Vstajenja, je zdrknila na mah na čisto navadno bojno poljano, kjer se strelja, kadi prah, kriči, kolne ter tekajo ranjenci v krvi sem ter tja, iskajoč prve pomoči. Kakor so klečali verni Zagorci ob začetku procesije na tleh v vsej ponižni pobožnosti, peli in molili, tako jih je minulo pri puku pištol in ženskem kriku Boga moleče razpoloženje, so se krohotali na glas, bodrili neustrašene strelce in se seve psovali med seboj z vsemi mogočimi priimki iz peka ter živalstva. Enkrat po šesti uri je postavil g. pleban na veliki oltar monštranco, nebone so si odvihali na visoko podsukane hlače in jo odkurili tudi oni navzdol po placu, kjer je svirala v krogu stoječa banda, krog nje so pa nabijali fantini pištole, streljali v tla proti kričečim ženskam, krog občinskega vodnjaka se je kar drenjalo raznih ranjencev na rokah in po obrazu ...

(Dalje prihodnjič.)

da se je združil z rokovnjači neke v sedmograjskih go-vah. Nihče ni vedel nič gotovega.

Za njim je ostala samo povest in ta-le pesem:

»Jaška godca glas gre v deveto vas,
Jaška več ne bo, glas ostal še bol«
(Konec.)

Januš Golec:

Vstajenje v hrvatskem Zagorju.

Bog je obdaril to revno hrvatsko Zagorje z obilico otrok, s katerimi se smelo ponaša vsaka družina. Pred vsako zagorsko bajto ugledaš celo kopico bosonogih srajčnikov in se ločijo deklice od fantkov po tem, da ima dečko poleg hodne srajce — edinega oblačila, še klobuček na glavi, dekletce pa še tega ne. Po zimi in poleti se podi bosonoga hrvatska deca okrog v zamazanih hodnih dolgih srajcah; le veliki teden jih mati prepere, da so lahko pri svečanosti Vstajenja v belih robačah in fantki pod kolikor mogoče novimi klobuki.

Tako proti štirinajstemu letu zleze zagorski Hrvatek iz hodne robače in smukne v hlače. Zagorec v hlačah sme med moško mladino in dobiva s časom fantovske pravice, ki so pri Hrvatih veliko bolj zgodne nego na Stajerskem.

S sigurnostjo lahko trdim, da ima malokateri narod v tako visokih časih praznik Vstajenja kakor ravno hrvatski Zagorec. Da je snažna za velikonočne praznike deca, po možnosti v novini oče ter mati, pečen puran na mizi in zraven tega polič zagorske vinske kislice, za tem prazničnim ciljem so osredotočene celotne skrbi zagorskega seljaka.

Mi Obsotelčani smo se udeleževali vsako leto Vstajenja pri sosedni hrvatski Sv. Katarini, ki se je vršilo na veliko soboto proti večeru. To zagorsko Vstajenje je bila posebnost, ki je vlekla nas Stajerce ne iz pobožnosti, ampak radi tega, ker se je započeta z gorečo molitvijo, navdušenim petjem ter gromčo godbo, končavala s krvjo ter kletvijo. Tako je pač bilo za mojih mladih let; danes ni več in je ravno Vstajenje pri Sv. Katarini vzgled prave krščanske molitve ter navdušenosti za ustalega Zveličarja. Kako sta izginili pri Katarinčanih iz velikonočne procesije